

Кафедра управління та адміністрування

Схвалено:

На засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 9 від 18 червня 2024 р.

Завідувач
кафедри

Юлія Малащенко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Кременчук, 2024

Розробники силабусу навчальної дисципліни:

Малашенко Юлія Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування

Єфременко Аліна Григорівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування

Викладач:

Єфременко Аліна Григорівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування

Силабус розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування
Протокол № 9 від «18» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Податкова система
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год Лекції: 34 Практичні заняття: 18 Самостійна робота студентів: 68
Терміни вивчення дисципліни	5 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Єфременко Аліна Григорівна	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	
Посада	доцент кафедри управління та адміністрування
Контактна інформація викладача:	
E-mail	malashenko@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+38097176838
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

3. Анотація курсу

Дисципліна «Податкова система» покликана забезпечити всебічне опанування студентами теоретичних і практичних знань щодо функціонування податкової системи, діяльності фіскальних органів, процесів визначення, узгодження та сплати податків. Особлива увага приділяється формуванню навичок у сфері добровільної сплати податків, правильного обчислення, декларування та погашення податкових зобов'язань за ключовими бюджетотворюючими податками.

Метою курсу є набуття теоретичних знань і практичних умінь у сфері фінансових відносин, що виникають під час вилучення та перерозподілу частини вартості валового внутрішнього продукту з метою створення державного фонду грошових ресурсів.

Предметом вивчення дисципліни «Податкова система» є сукупність теоретичних і практичних засад функціонування податкової системи держави, механізми справляння податків і зборів та організація роботи фіскальних органів.

Пререквізити:

Вивчення дисципліни «Податкова система» базується на знаннях, отриманих у рамках вивчення курсів: «Економіка підприємства», «Фінанси, гроші та кредит», «Основи фінансів».

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для успішного опанування таких дисциплін професійного циклу: «Фінанси громадських організацій», «Облік і аудит», «Фінанси підприємств», «Фінанси громадських організацій» та інших.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Загальні компетентності	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності	СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
Результати навчання	ПР 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
	ПР 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні основи оподаткування

Тема 1. Сутність і види податків

- 1.1. Сутність податків і зборів. Функції податків.
- 1.2. Елементи податку.
- 1.3. Класифікація податків.
- 1.4. Види прямих податків.
- 1.5. Види непрямих податків. Специфічні та універсальні акцизи, їх види.

Тема 2. Організація податкової системи

- 2.1. Податки в системі державних доходів. Методи формування державних доходів.
- 2.2. Податкова система, наукові основи побудови та вимоги до неї.
- 2.3. Податкова система України. Склад і структура податкової системи України.

Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

- 3.1. Податкова політика: поняття податкової політики та її напрями.
- 3.2. Основні принципи податкової політики: фінансова, економічна та соціальна ефективність.

Тема 4. Ухилення від податків і перекладання податків

- 4.1. Поняття ухилення від податків.
- 4.2. Види ухилення від податків. Приховування доходів та інші форми податкових зловживань.
- 4.3. Способи ухилення від оподаткування.

Тема 5. Державна податкова служба України.

- 5.1. Державна податкова служба України. Організаційна структура органів державної податкової служби та їх основні завдання.
- 5.2. Завдання та функції Державної податкової служби України.
- 5.3. Податкова міліція як складова частина органів державної податкової служби та її завдання.

Тема 6. Облік платників податків і податкових надходжень

- 6.1. Необхідність та сутність обліку платників податків.
- 6.2. Облік платників податків – юридичних осіб.
- 6.3. Облік платників податків – фізичних осіб.
- 6.4. Порядок зняття з обліку у податкових органах.
- 6.5. Необхідність і значення обліку платежів та його етапи. Особовий рахунок платника податків.

Змістовний модуль 2. Непрямі та прямі податки

Тема 7. Мито

7.1. Мито в системі непрямих податків. Платники мита. Об'єкт та база оподаткування.

7.2. Види митних ставок.

7.3. Порядок визначення суми мита та перерахування його до бюджету

Тема 8. Акцизний податок

8.1. Акцизний податок як форма специфічних акцизів.

8.2. Платники, об'єкт та база оподаткування акцизним податком.

8.3. Підакцизні товари та ставки податку.

8.4. Порядок визначення сум акцизного податку до бюджету і строки сплати.

8.5. Особливості обчислення та сплати податку з тютюнових виробів і алкогольних напоїв.

Тема 9. Податок на додану вартість

9.1. Сутність податку на додану вартість.

9.2. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

9.3. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації.

9.4. Об'єкт оподаткування. Ставки ПДВ.

9.5. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.

9.6. Поняття бази оподаткування податку на додану вартість. Податкове зобов'язання. Податковий кредит.

9.7. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або автоматичному відшкодуванню з бюджету та строки проведення розрахунків.

9.8. Податкова накладна як основний звітний податковий документ.

9.9. Порядок подання податкової декларації з податку на додану вартість до державного податкового органу.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

10.1. Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Платники податку на прибуток.

10.2. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств.

10.3. Об'єкти амортизації. Ставки податку.

10.4. Податкові періоди. Порядок обчислення податку та сплати.

10.5. Особливості оподаткування страховика.

Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб

11.1. Платники податку з доходів фізичних осіб. Об'єкт та база оподаткування.

11.2. Податкова знижка.

11.3. Ставки податку на доходи фізичних осіб та порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) до бюджету.

11.4. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги.

Тема 12. Рентні платежі та інші податки

12.1. Особливості нарахування та сплати рентних платежів

12.2. Місцеві податки і збори

12.3. Екологічний податок

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу (год)		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Тема 1.	2	1	5
Тема 2.	2	1	5
Тема 3.	2	1	5
Тема 4.	2	1	5
Тема 5.	2	1	5
Тема 6.	2	2	7

Підсумковий модульний контроль		1	
Модуль 2			
Тема 7.	2	1	6
Тема 8	2	2	6
Тема 9	2	2	6
Тема 10	2	2	6
Тема 11	2	1	6
Тема 12	2	1	7
Підсумковий модульний контроль		1	
Всього годин:	34	18	68

6. Методи навчання та система оцінювання

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Проблемно-орієнтовані лекції: кожна лекція починається з постановки практичної проблеми, яка вирішується протягом заняття.

Практичні заняття: студенти працюють індивідуально або в малих групах над складанням податкових документів, розраховують податки та платежі, розв'язують практичні ситуації.

Робота з інформаційними джерелами: студенти мають вивчати базову і додаткову літературу, законодавчу базу, періодичні видання та професійні Інтернет-ресурси.

Самостійне опрацювання тем: вивчення окремих тем або додаткових аспектів дисципліни, які винесені на самостійне опрацювання згідно з навчальною програмою.

Підготовка до контрольних заходів: систематична підготовка до всіх видів поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи, екзамен.

Науково-дослідна робота (за бажанням): Участь у роботі наукових гуртків, підготовка доповідей для студентських конференцій, написання тез або статей.

Таблиця розподілу балів

Тема/завдання	Робота на практи./семінар. занятті	Самостійна робота	Іспит	Всього
Модуль I				
Тема 1.	3	1		4
Тема 2.	3	1		4
Тема 3.	3	1		4
Тема 4.	3	1		4
Тема 5.	4	0		4
Тема 6.	4	1		5
Модульна контрольна робота	5	0		5
Разом за I модуль	25	5		30
Модуль II				
Тема 7.	3	1		4
Тема 8	3			3
Тема 9	4	1		5
Тема 10	3	1		4
Тема 11	4	1		5

Тема 12	4			4
Модульна контрольна робота	5			5
Разом за II модуль	26	4		30
Екзамен			40	40
Загальна кількість балів	51	9	40	100

До екзамену допускаються студенти, які виконали усі види робіт, передбачені навчальним планом. Підсумкова оцінка з дисципліни складається з двох складових: стартової (заходи поточного контролю, максимум 60 балів) та екзаменаційної (завдання на іспиті, максимум 40 балів).

Система оцінювання та вимоги.

Система оцінювання для такої дисципліни побудована так, щоб максимально заохочувати активну роботу студентів протягом усього курсу. Вона повинна об'єктивно відображати як теоретичні знання студента, так і, що найважливіше, його практичні навички.

Робота на практичних заняттях оцінюється за активністю, правильністю виконання завдань та здатністю пояснити свої дії.

Самостійна робота включає опрацювання додаткових матеріалів та виконання невеликих домашніх завдань (напр., складання калькуляцій, облікових регістрів, форм фінансової звітності та аудиторських документів).

Модульна контрольна робота складається з теоретичного тесту та практичного завдання.

Іспит передбачає відповіді на теоретичні питання (у вигляді тестових завдань) та розв'язання комплексної практичної задачі

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наявність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу:

Відвідування: Обов'язковим є відвідування практичних занять, оскільки на них формуються ключові навички. Пропуски відпрацьовуються в індивідуальному порядку.

Дедлайни: Роботи, здані після встановленого терміну без поважної причини, оцінюються зі зниженням балу (мінус 20% за кожен тиждень прострочення).

Академічна доброчесність: Очікується, що всі роботи будуть виконані самостійно. Копіювання коду без розуміння його роботи та посилання на джерело розцінюється як плагіат і призводить до анулювання роботи.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	---	--	---

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Біляк, Ю. В. Податкова система [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Біляк, З. М. Тітенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
4. Вінницька О. Податкова політика під час війни: вплив на ставки та обсяги оподаткування. Успіхи і досягнення у науці. 2024. Т.2. №3 (3). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/11575>
5. Волощук М. Г., Матьола І. І., Карабін Т. О., Білаш О. В. Становлення та розвиток податкової системи України: Монографія. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. – 320 с
6. Горин В.П., Була П.В., Чорноус В.С. Податкова політика України в умовах воєнного часу: реалії, безпекові виклики та перспективи подолання. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 18. С. 23-31.
7. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.
8. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4667>
9. Момотюк Л. Є., Білошкурський М. В., Вітер С. А. Вплив воєнного стану на оподаткування експорту та імпорту товарів. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2024. №6. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-10031>
10. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с

Додаткова:

1. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/2019-Dikan-Derzhavnyy-finansovyy-kontrol.pdf
2. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні : метод. вказ. до вікон. сам. роб. та підгот. індивід. завдання для здобув. ОС «Магістр» ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза» зі спец. 071 «Облік і оподаткування» / [уклад. А. М. Лисенко] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : ЦНТУ, 2024. – 51 с. <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/16125>
3. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні : метод. вказ. до провед. практ. занять для здобув. ОС «Магістр» ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза» зі спец. 071 «Облік і оподаткування» / [уклад. А. М. Лисенко] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : ЦНТУ, 2024. – 46 с. <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/16126>
4. Податкове планування: концептуальні засади, методи, інструментарій, організація [Текст] : навч. посіб. / А. Г. Загородній [та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2023. 215 с.

5. Податкове право країн ЄС : посібник / М. Г. Волощук, О. О. Петріченко, О. В. Білаш, Т. О. Карабін, М. В. Менджул. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 144 с. [https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36800/1/Податкове право країн ЄС.pdf](https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36800/1/Податкове_право_країн_ЄС.pdf)
6. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
7. Синчак В. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану як чинник підвищення підприємницької активності [Електронний ресурс]. Облік і фінанси. 2023. № 1. С. 97-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2023_1_13.
8. Супруненко С. А. Податкове планування в системі державного регулювання економіки України: дис. канд. екон. наук. Чернігів, 2019. 227 с.
9. McCourt D.M., Mudge S.L. Anything but inevitable: How the Marshall Plan became possible. Politics & Society, 2023, 51 (4), 463-492. <https://doi.org/10.1177/00323292221094084>
10. Morgan Maneely, Lev Ratnovski. Bank Profits and Bank Taxes in the EU. International Monetary Fund. July 9, 2024. Issue 143. DOI: <https://doi.org/10.5089/9798400281198.001>

Інформаційні ресурси:

1. <http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
4. <https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України
5. <https://www.msp.gov.ua/> – Міністерство соціальної політики України
6. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> – Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
7. <https://library.maukr.com.ua/library.htm> – Міжнародний бібліотечно-інформаційний центр ім. Я. Мудрого МАУП
8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
9. <http://lib.rada.gov.ua/static/about/welcome.html> – Бібліотека Верховної Ради України
10. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3> – Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
11. <https://library.ukma.edu.ua/> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»
12. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Державна служба статистики України